

En försvar för regeringen av helt annan art möter emellertid i handelsministerns tal i Österby i går — enligt stenografiskt referat, ej enligt den till TT överlämnade redogörelsen. Hr Myrdal yttrade bland annat:

En av orsakerna, men inte den enda, till spänningen inom prissystemet är naturligtvis den hänsynslösa inflationspropaganda som de borgerliga oppositionspartierna har drivit under det senaste halvåret. Vi är utsatta för den mest hätska, oavlätliga, välplanerade propagandan från borgerligt håll. Först var det regeringens socialiseringspolitik som man vände sig emot. Det är nästan bortglömt nu. Sedan var det det ryska avtalet. Minns ni den folkstorm som gick över landet i somras om vår tokiga handelspolitik? Sedan blev det på hösten frågan om inflationen. Den hets som då sattes i gång hade den innebörden att regeringen inte hade någon politik mot inflationen. Det är klart att lyckas man ingjuta hos folket den föreställningen att regeringen icke har hand över den ekonomiska utvecklingen, utan driver mot inflation, kommer man att orsaka inflation, eller, rättare sagt, man tvingar regeringen till hårdare medel för att förhindra inflation.

En av de viktigaste orsakerna till inflationstendenserna är utan tvivel denna, jag vågar säga hänsynslösa och onationella propaganda, upprepade hr Myrdal och gick sedan över till antiinflationskonferensens historia:

Man höll på att komma överens om ett praktiskt handlingsprogram, tills min värderade professorskollega Bertil Ohlin kom hem från Amerika, dit han avvikit i lämplig tid, och sprängde konferensen. Vad sprängdes den på? Ja, yttligt sett var det på grund av att de borgerliga insisterade på att regeringen skulle avstå från att framlägga skatteförslaget. Det borde man ha vetat på förhand att regeringen inte ville göra. Vi ser inte skatteförslaget som en inflationsdrivande faktor. Men så var det det att professor Ohlin och hans eftersägare — ty nu har ju Ohlin blivit t. o. m. de svenska böndernas ledare, de svenska bönderna har kommit i storfinsansens ledband — ville ha inskrivet att själva felet i det hela var de nu skeende lönestegringarna. Men öppnare sett ligger naturligtvis orsaken till att denna konferens sprack i att de borgerliga partierna har ett syfte: att spränga arbetarmajoriteten vid 48 års val. De är inte intresserade av att förhindra inflation, de har ett syfte också med inflationspropagandan, och det är att utnytt-

ja den för att misstänkliggöra regeringen. Vi har gått in i en period när den borgerliga propagandan mer och mer har tagit på sig drag sådana som vi känner från nazismens framträdande och sådana vi känner från den tidigare kommunismen, innan kommunismen blivit så regeringstrogen och socialdemokratiskt trogen som den är för närvarande.

En av regeringens ledamöter tillåter sig alltså att påstå följande: att oppositionen framdrivit inflationen (genom sina krav på att denna skulle motverkas), att oppositionen i själva verket icke vill hindra inflation, utan blott vinna en taktisk fördel, att den är "onationell", att den — i motsats till kommunismen — för en nazistiskt färgad propaganda. Samtidigt som en regeringsmedlem uttalar sig så vädjar regeringen om samförstånd och samarbete. Uttrycker hr Myrdal, som icke trodde sig observerad, regeringens verkliga uppfattning? Godtas hans uttalanden av regeringskollegerna? Låt oss i så fall slippa hycklande försäkringar om god vilja och värdet av enighet.

Lördagens beslut borde i varje fall kunna väcka stora samhällsgrupper till kritisk besinning. Det är det definitiva beviset för att regeringen på viktiga områden misslyckats, att den handlat och underlåtit att handla på grund av i det längsta bevarade, motvilligt övergivna illusioner. På det område där regeringen lyckats, socialpolitikens, är alla ense. När det gäller landets ekonomiska skötsel är oskickligheten avslöjad. I längden måste vårt välstånd undergrävas genom detta vanstyre.

Den politiska debatten har under senare tid

18/3

skärpts, det är ett ofta fastställt faktum. I samband härmed har ömsesidiga beskyllningar för hänsynslös propaganda blivit vanliga. Särkerligen har båda parterna till en viss grad rätt: alltför hårda ord, alltför generaliserande kritik förekommer på båda hållen. Likväl kommer man vid en jämförelse av borgerlig och socialdemokratisk — för att icke tala om kommunistisk — press till slutsatsen att på ett par punkter skillnaden mellan stridsmetoderna är betydande. I de ledande borgerliga tidningarna kritiseras de socialdemokratiska ledarna med skärpa; i några fall har de anklagats för undanflykter och osanningar. Men det påstås icke att motståndarna är ohederliga i den meningen att de icke tror på de saker de kämpar för eller är personligen korrumpierade. Under angreppen mot statsrådet Wigforss har exempelvis gång efter annan dennes moraliska öföretlighet framhållits, och man har starkt reagerat mot tarvigheterna i vissa opolitiska bulevardblad. I samband härmed står att kränkande tillmälen knappast brukas i de politiska attackerna.

Om en del av den socialdemokratiska pressen gäller samma omdöme. Men en rad av partiets tidningar — icke minst det främsta organet i huvudstaden — uppträder på ett helt annat sätt. De folkgrupper mot vilka man vänder sig, såsom företagare och affärsmän, omtalas ständigt i allmänt förklenande ordalag (profitörer, kapitalister, ut-sugare); hur orimligt och vidrigt skulle det inte verka, om de borgerliga följde exemplet och använde fula ord om de socialdemokratiska arbetarna. Än mera påfallande är att de politiker och pressmän som är verksamma på borgerligt håll ofta betecknas som lejda hantlangare och köpta lakejer; man bestrider alltså att motståndarna är i god tro, antyder eller säger klart ut att de i själva verket för betalning låtsas hysa vissa åsikter. Tönen i denna grupp av socialdemokratiska tidningar utmärks av låg komik och en flitig användning av rena okvädinsord.

Med statsrådet Myrdal har denna ton introducerats i regeringen. I söndagens tal i Österby betecknade hr Myrdal sina motståndare som "lejda" av storfinansen, han förklarade att de i själva verket framdrivit inflationen och icke ville undvika den, att de var "onationella" och präglade av nazistiska inflytelser. Han påstår alltså att oppositionens män är ohederliga i ordets djupaste mening, att de icke tror på de åsikter de propagerar för och att de icke ens har landets väl för ögonen. Det är oerhörda beskyllningar.

En av riksdagens kvickaste karlar lär om hr Myrdal ha sagt: "Han ser så ledsen ut då han går upp i talarstolen, för han vet inte vad han skall säga; han ser så glad ut då han går ned, för han vet inte vad han sagt." Med denna ironiskt föråtande syn kan hr Myrdals uppträdande ses som en följd av slarv och idéflykt. Så lätt är det dock inte möjligt att ta saken. Inom och utanför riksdagen vädjar regeringen till samförståndsviljan och patriotismen. Åtminstone en av dess medlemmar måste betrakta detta tal som en löjlighet, ty enligt hans mening är oppositionen ohederlig och ofosterländsk, och han drar sig inte för att utlägga denna lära då inga motståndare antas vara närvarande. Kan man på en gång driva detta dubbelspel och en allvarlig politisk debatt?

D·N

21/3 1947

Huru länge?

Regeringen och väljarna

Regeringen vill inte ha nyval. Det är förståeligt. Ministrarnas egna uttalanden visar att de skulle finna det pinsamt att vid denna tidpunkt möta väljarna. Den nyss hållna Gallupundersökningen klarlägger att regeringen redan före lördagsbeslutet om importförbud och ny ransonerings starkt förlorat i förtroende på några få månader. Med all sannolikhet motsvaras ministärens väldiga majoritet i riksdagen i detta ögonblick av en minoritet bland folket. Den oro som från kommunisthåll uttrycktes inför tanken på ett nytt val är det bästa beviset för det socialistisk-kommunistiska blockets svårigheter.

Förståeligt är också att regeringen manar till enighet och sammanhållning. Det gör alltid oskickliga och vacklande regeringar. Sammanhållning, det är ju i detta fall detsamma som anslutning till regeringen. Oppositionen anmodas helt enkelt att inställa sin verksamhet, att i tyst vördnad följa regeringens handlingar. Det skulle utan tvivel göra det lättare att regera. Om oppositionen av tvång eller falsk lojalitet bringas att tåga, kan den odugligaste regering känna sig trygg.

Men denna uppmaning beledsagas inte av någon antydning om beredvillighet till egna eftergifter, om någon vilja till en uppgörelse som kunde leda till samling. Tvärtom: statsministern begär sammanhållning samtidigt som han vägrar att kompromissa, samtidigt som finansministern framlägger ett skatteförslag vil-

ket inom hela oppositionen och till och med inom socialdemokratins skarpt kritiserar, samtidigt som handelsministern offentligt förklarar att regeringens motståndare av taktiska skäl framkallat det svåra läget och att de i själva verket inte önskar motverka den inflation de säger sig bekämpa. Det är svårt att i parlamentarismens historia finna ett liknande fall: med krav på enighet för enas vägran att samarbeta och ett öppet uttalande förakt för motparten.

Regeringen har alltigenom handlat rätt, det är dess eget svar på kritiken. Ingen av ministrarna vidgår att på någon punkt ett misstag gjorts. För ett år liksom för sex månader sedan förklarade visserligen hr Wigforss att ökad prisstegring icke var att befara och att tvärtom priserna kunde väntas sjunka; nu har priserna stegrats och utomordentliga åtgärder har blivit nödvändiga för att hindra en verklig inflation. Men ändå svarar hr Wigforss att han hela tiden haft rätt. För några månader sedan hörde vi från handelsministern och andra att den väldiga krediten till Ryssland kunde beviljas utan några som helst svårigheter. Nu betonas kreditgivningens farlighet samtidigt som vi får minska vår egen konsumtion och börjar tillverkningen i större skala för export på varor till Ryssland. Men även hr Myrdal har hela tiden haft rätt. Att alltid ha rätt, det var förut ett privilegium för Stalin, Hitler och Mussolini, nu ställer den svenska regeringen samma anspråk.

Regeringens hela uppträdande förklaras av att den anser sig kunna räkna på de socialistisk-kommunistiska väljargruppernas stabilitet. Just nu, omedelbart efter ett impopulärt beslut, tror man visserligen icke på den fasta förankringen hos folkmajoriteten. Men man utgår från att då valen kommer om ett och ett halvt år situationen ånyo skall vara sådan att de traditionella politiska bindningarna blir avgörande. Parol-